

مطالعه‌ی ریشه‌زایی ارقام مختلف گلابی بومی ایران به منظور حفاظت درون شیشه‌ای

فریبا بختیاری^۱، جواد مظفری^{۲*}، حمید عبداللهی^۳

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

^۲. *استاد بخش ژنتیک و بانک ژن گیاهی ملی ایران، مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

^۳. دانشیار مؤسسه علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی کرج، ایران.

*نویسنده مسئول: Jmozafar@yahoo.com

چکیده

ریشه‌زایی یکی از چالش‌های مهم تکثیر غیر جنسی درختان گلابی می‌باشد. در این تحقیق ریشه‌زایی گیاهچه‌های درون شیشه‌ای ارقام گلابی بومی ایران شامل رقم‌های شاه‌میوه، نطنزی، سردرودی و قوسی تحت تیمار ریشه‌زایی با غلظت‌های ۰/۵، ۱ و ۲ میلی‌گرم بر لیتر اکسین (IBA) در محیط کشت QL تغییر یافته مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور گیاهچه‌ها به مدت ۷ روز در محیط ریشه‌زایی و تحت تیمار تاریکی قرار گرفتند. پس از گذشت این مدت به محیط عاری از تنظیم‌کننده‌های رشد برای رشد و توسعه ریشه‌ها انتقال داده شدند و صفات تعداد ریشه، طول ریشه هر ریز نمونه بعد از ۴۵ روز اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد که در غلظت‌های ۰/۵ و ۲ میلی‌گرم در لیتر IBA هیچ‌گونه ریشه‌ای در ارقام مشاهده نشد ولی در غلظت ۱ میلی‌گرم در لیتر ریشه‌زایی اتفاق افتاد که رقم قوسی با تعداد ریشه ۶/۳۳ بیش‌ترین تعداد ریشه و رقم نطنزی و سردرودی با تعداد ریشه ۲ و ۱/۶۶ کمترین تعداد ریشه را به خود اختصاص دادند. همچنین رقم شاه‌میوه دارای بیش‌ترین طول ریشه (۵/۶۸ سانتی‌متر) و ارقام سردرودی و قوسی دارای کمترین طول ریشه به ترتیب (۳/۰۵ و ۲/۹۸ سانتی‌متر) را دارا بودند.

کلمات کلیدی: درون شیشه، ریشه‌زایی، کشت بافت، گلابی، محیط کشت.